

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Hellichova, Praha 1 – Malá Strana, Hellichova
13/300**

Hellichova 13/300, 118 00 Praha 1

Identifikátor školy: 600 035 212

Termín konání inspekce: 17. a 18. září 2003

Čj.:	01 2155/03-1404
Signatura:	oa1ax104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pětiletá mateřská škola (MŠ) Hellichova 3, Praha 1 je samostatným právním subjektem s jednou třídou na odloučeném pracovišti v ulici Úvoz 9, Praha 1. Zřizovatelem mateřské školy je Městská část Praha 1, Vodičkova 18. Kapacita počtu je v rozhodnutí o zařazení do sítě škol stanovena na 125 dětí, dohoda o počtu tříd a počtu dětí byla pro školní rok 2003/2004 uzavřena na 119 dětí. V budově Hellichova jsou tři třídy věkově homogenní, jedna věkově heterogenní, na odloučeném pracovišti (Úvoz) je jedna třída věkově heterogenní. Do MŠ jsou zapisovány přednostně děti bydlící na obvodu Prahy 1, část dětí má bydliště na obvodu Prahy 5 i Prahy 6.

Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy vychází z vlastního programu, zpracovaného v souladu s rámcovým programem.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI MATEŘSKÉ ŠKOLY

Pedagogickou činnost zajišťuje celkem deset učitelek, včetně ředitelky. Čtyři učitelky nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, avšak tři z nich v současné době již dálkově studují předškolní pedagogiku na vyšší odborné škole nebo na Pedagogické fakultě UK. Převážná část učitelek je zkušená s dlouholetou pedagogickou praxí, pouze jedna je začínající. Rozložení pracovních úvazků zohledňuje podmínky provozu a zkušenosti učitelek.

Organizace provozu je stanovena v organizačním řádu, který obsahuje i kompetence učitelek. Rozhodovací pravomoce si ředitelka školy ponechala, část kompetencí delegovala na svou statutární zástupkyni, učitelku v budově Úvoz, která za tento provoz zodpovídá. V kmenové budově se jedna z učitelek spolupodílí na organizačním zajištění chodu školy a zastupuje ředitelku v době její nepřítomnosti, ostatní učitelky jsou pověřeny dílčími úkoly.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Dopusud ředitelka svolává porady na každém pracovišti zvlášť, čímž je částečně snížena kontinuita řízení. V budově Hellichova se jednou měsíčně scházejí učitelky k řešení otázek organizačních i pedagogických. Ředitelka učitelky metodicky řídí. Důraz klade na další vzdělávání, přenos informací a aplikaci získaných poznatků do praxe. Ředitelka se vedení kolektivu v kmenové budově věnuje systematicky. Rezervy jsou ve vedení odloučeného pracoviště. Vedením začínající učitelky pověřila ředitelka svoji zástupkyni na MŠ Úvoz. Kontrolní činnost, zaměřená na průběh a výsledky vzdělávání ředitelka provádí namátkovými hospitacemi, ze kterých nedokladuje záznamy a zjištění projednává s učitelkami osobně. Mimo to plánuje u všech učitelek hospitace, zaměřené k hlavním úkolům školy a provádí ji u všech učitelek. Písemné záznamy obsahují cíle hospitační činnosti, popis průběhu a závěry pro další práci učitelek. Provoz školy a plnění pracovních povinností prověřuje namátkovými kontrolami. Kolektiv je stabilizovaný a ředitelka vede

ostatní ke spoluúčasti na řízení. V kolektivu má přirozenou autoritu a mezi učitelkami podporuje zdravě konkurenční atmosféru. Zavedený informační systém je dostatečně účinný. Většina informací je vzhledem ke každodennímu styku se všemi pracovníky v MŠ Hellichova předávána ústní formou, důležité informace písemně. Rovněž předávání informací na odloučené pracoviště je zajištěno. Ředitelka pravidelně na Úvoz dochází, v případě potřeby zde zastupuje, čímž se podrobněji seznamuje s dětmi, rodiči a problematikou provozu. Ředitelka vytváří na škole podmínky pro další vzdělávání učitelek. Mimo studujících se další učitelky přihlásily na přednášky pořádané pedagogickým centrem. V letošním školním roce jsou další učitelky přihlášeny na vybrané semináře vztahující se ke školnímu programu. Mateřská škola má vytvořený vlastní evaluační systém. Učitelky pravidelně hodnotí výsledky vzdělávací činnosti a ředitelka na základě výsledků plánuje další úkoly.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti dosahují velmi dobré úrovně.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI MATEŘSKÉ ŠKOLY

Budova v Hellichově ulici byla od roku 1998 postupně rekonstruována (výměna topení, obnova sociálního zařízení, kuchyně, opravy střechy, dveří apod.) V interiéru byl obměněn téměř veškerý dětský nábytek včetně hracích koutů od firmy Auredník. Prostředí je vkusné, účelné a moderní. Stolky a židle jsou variabilně sestaveny a vyhovují dětským potřebám i po stránce zdravotní. Dvě třídy mají pouze jednu místnost, ve které se kromě stravování odehrávají veškeré denní činnosti, další dvě třídy mají místnosti dvě (druhá slouží pro pohybové činnosti a jako ložnice). Pro své sportovní zaměření škola využívá především tělocvičnu, která je umístěná u vchodu do budovy. Její dostatečný prostor kompenzuje omezené pohybové možnosti ve třídách. Výhodou jsou získané prostory po bývalých jeslích, které ředitelka dokázala využít jednak ve prospěch dětí, jednak pro vytvoření zázemí zaměstnancům. Stravování probíhá ve dvou stabilních jídelnách v suterénu školy, ve kterých je využit i úložný prostor na archiv knih. Učitelská knihovna je instalována ve sborovně. Další místnost v suterénu je přeměněna na výtvarnou dílnu, kde probíhají výtvarné a pracovní aktivity především zájmového charakteru. V přízemí i mezipatře jsou šatny dětí.

Škola má optimální přírodní zázemí (Petřín), ale i vlastní dobře vybavenou školní zahradu. Přístupové cesty k mateřské škole byly v posledních letech také vkusně a funkčně opraveny.

Prostředí dislokovaného pracoviště (Úvoz) bylo rovněž v posledních letech obnoveno a přemístěno do jiné části základní školy, která je umístěna v historické budově. Jednotřídní předškolní zařízení má veškeré zázemí, které potřebuje (2 prostorné místnosti, sociální zařízení, šatnu, ředitelnu a přípravnou kuchyňku). Stravování probíhá jednak ve třídě (svačiny), jednak v jídelně základní školy. Doba stravování dětí je přizpůsobená provozu (před vydáváním obědů dětem ze ZŠ), takže děti zde mají potřebný klid a pohodu. Nábytek je částečně obměněn, v herně jsou umístěny sportovní prvky (stoupací věž, apod.).

Zahradu je dobře vybavena, slouží jak ke sportovním, tak i relaxačním potřebám dětí. Umístění školy v historické části Prahy, s výhledem na Petřín, Vrtbovskou zahradu a bezprostřední blízkost Pražského hradu je pro děti optimálním prostředkem k rozvoji estetického vnímání i vztahu k městu, ve kterém žijí.

Vybavení obou zařízení hračkami je mimořádně estetické. Jsou umístěny ve třídách i hernách, většinou v mobilních kontejnerech, jejich uložení je praktické, estetické a děti náležitě motivuje k výběru. Budova v Hellichově ulici má vzhledem ke svému sportovnímu zaměření dostatek tělovýchovného nářadí i náčiní, část je umístěna ve třídách (skluzavky, chodítka apod.), většina

v tělocvičně. Reprodukční technika i pianina jsou součástí vybavení všech tříd v obou budovách. Výzdoba obou zařízení je založena na výstavkách dětských prací, náměty jsou aktuální (zážitky z prázdnin, podzimní motivy), technika zpracování je zajímavá.

Ředitelka namátkově kontroluje využívání materiálního vybavení. Na dislokovaném pracovišti tímto úkolem pověřuje svou zástupkyni. Návrhy dalšího vybavování plánuje v ročním plánu školy, vzhledem k nevyjasněné situaci na odloučeném pracovišti Úvoz (trvání provozu je omezeno do konce školního roku) zde žádné další úpravy ani obměnu stávajícího herního fondu neplánuje.

V budově MŠ Hellichova umožňují prostory tělocvičny pořádání akcí za účasti veřejnosti (slavnosti, besídky). Škola má dobré podmínky i pro praxi studentek SPgŠ i studentů Pedagogické fakulty UK.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti dosahují vynikající úrovně.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI

Realizace vzdělávacího programu

Školní výchovně vzdělávací program upřednostňuje rozvoj osobnosti dítěte, uspokojování jeho potřeb a rozvíjení estetického citění. Na dlouhodobé cíle navazují krátkodobé plány zpracované učitelkami na třídách. Členění úkolů kopíruje roční období a odpovídá cílům rámcového programu. Mateřská škola ve svém programu „Svět očima dětí“ preferuje fyzickou zdatnost dětí prostřednictvím rozvoje pohybových dovedností a vytváření stimulujícího prostředí. Třídní programy jsou přizpůsobeny dané skupině dětí.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace školy je vedena systematicky, dislokované pracoviště využívá vlastní evidenční listy, které obsahují všechny požadované údaje jako předepsané tiskopisy. Zápisy v Přehledech výchovné práce dokumentují denní činnosti dostatečně průkazně, výjimečně kopírují plánování (v jedné třídě). Evidence dětí v docházkových listech je vyplňována přesně, u dětí, které dosud nenastoupily, je doložen buď důvod pozdějšího nástupu či provedeno jejich vyřazení. Dílčí dokumentace je zpracována funkčně a slouží především k organizaci chodu školy.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrolní činnost k naplňování vzdělávacího programu ředitelka provádí v rámci své plánované kontrolní činnosti.

Prováděná kontrolní činnost k naplňování vzdělávacího programu je funkční.

Výchovně-vzdělávací činnost probíhá v obou zařízeních v průběhu dne, dle zpracovaných rozpisů denních činností. V budově MŠ Hellichova je organizace přizpůsobena způsobu stravování v jídelnách i rozpisu využívání tělocvičny. Rovněž v budově Úvoz je doba obědů přesně vymezena vzhledem ke stravování v jídelně ZŠ. Ostatní činnosti však jsou realizovány především s ohledem na dobu scházení dětí, která je dostatečně dlouhá a umožňuje dětem volit hry dle vlastního výběru. Ke hrám se opět vrací po frontálně organizovaných řízených aktivitách. Potřeby dětí jsou zohledňovány i při řízených činnostech (v žádné třídě nebyly děti do společných činností nuceny), při odpočinku i jídle. Plánování je vytvářeno s ohledem na vývojové zvláštnosti dětských skupin, při realizaci řízených činností však ve smíšené třídě

v dislokovaném pracovišti nebyl cíl přizpůsoben všem věkovým skupinám rovnoměrně. Škola se snaží o co nejužší spolupráci s rodiči dětí, a to na obou pracovištích. Formy jsou jednotné, těžištěm je osobní kontakt a vstřícný postoj všech učitelek k rodičům (ranní rozhovory při předávání dětí byly vedeny s oboustranným zájmem). Ve školním programu na Úvoze je rodičům nabízena možnost jejich přítomnosti při adaptaci dětí, vstupu rodičů do tříd nebrání ani kmenové pracoviště. Na vývěskách obou pracovišť jsou zveřejněny stěžejní i orientační informace (Školní program, Řád školy, Zápis z třídních schůzek, pozvánky na akce školy, nabídky dalších organizací např. cvičení pro děti, škola odbíjené apod.) Informace získávají rodiče i na schůzkách a společných akcích neformálního charakteru.

Organizace výchovně-vzdělávací práce, včetně informačního systému odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

V průběhu scházení dětí probíhaly na obou zařízeních plánované spontánní činnosti. Učitelky připravily nabídku hraček, kterou děti vesměs využívaly, nebo se nechaly inspirovat hrou kamarádů, či nabídnutou činností. Nejmladší děti většinou během času, určeném pro hru, vystřídaly několik hraček různého charakteru, převažovaly hry manipulační či volné kreslení, starší děti si společně s učitelkou prohlížely obrázkové knihy. Podpora ze strany učitelky pozitivním způsobem ovlivnila přirozený verbální projev dětí. Učitelky se při spontánních činnostech věnovaly skupinám i jednotlivcům s cílem jednak hru rozvinout, jednak při ní splnit plánovaný pedagogický záměr (procvičování barev, počtu, názvů ovoce apod.). V jednom případě učitelka využívala příležitosti, které hra dětí nabízela a docházelo tak k prožitkovému nenásilnému učení, ve druhém případě učitelka více lpěla na tradičních didaktických metodách i pomůckách (pracovní listy). V této třídě děti častěji měnily hry, neboť učitelka je nedokázala dostatečně motivovat a hry rozvíjet. Partnerský přístup zvolila až v závěru her, kdy vnesla do hry nové prvky, které podpořily představivost dětí. Kladem byla možnost volného pohybu dle potřeb dětí (skákací panák, věž), dodržování pravidel bezpečnosti však nebylo ještě dětmi úplně pochopeno. Využívání časového prostoru pro volné hry i mimo dobu scházení dětí je pro učitelky již běžné, po skončení řízených činností se děti ve všech třídách spontánně do her zapojily.

Atmosféra ve třídách byla příznivá pro rozvoj her i kamarádkých vztahů. Děti již byly většinou zadaptované, nejistotu některých mladších dětí dokázaly učitelky (i další zaměstnanci MŠ) brzy rozptýlit laskavým a vstřícným přístupem. Děti s dospělými komunikovaly přirozeně a bez obav, učitelky na jejich podněty dokázaly adekvátně reagovat.

Spontánní činnosti dosahují velmi dobré úrovně.

Řízené činnosti

Pohybové činnosti byly motivovány většinou úvodní pohybovou hrou, která plnila úkol zahřátí, uvolnění i emočního zapojení dětí. I v průběhu cvičení učitelky podporovaly zájem dětí vhodnou motivací (kamarádi, zvířátka). Průběžné hodnocení mělo charakter pochvaly.

Zatím co děti v kmenové budově prostřednictvím pohybové hry aktivně prožívaly vytváření dvojic kamarádů a poznávaly se podle hlasu, cvičení dětí na Úvoze bylo zaměřeno na protažení i posílení svalových oblastí. Aktivita dětí byla v obou třídách dobrá. V prvním případě byla činnost více emotivní s atraktivnější motivací, ve druhém učitelka stavěla spíše na spontánnosti a projev dětí neusměrňovala (nepodporovala důrazněji fantazii). Prožitek však byl u všech dětí dosažen. K tělesné výchově starších dětí učitelka využila prostor tělocvičny (dle rozpisu). Skladba cvičení byla učitelkou dobře promyšlena. Přirozená cvičení plnila funkci zahřátí

organismu, zdravotní cviky probíhaly ve všech polohách, přičemž učitelka dbala na jejich správné provádění. V hlavní části, organizované proudovou metodou, cvičily děti v družstvech a nedocházelo k prostojům. Učitelka dobře znala schopnosti jednotlivých dětí a průběžným povzbuzováním podporovala jejich odvalu. Děti jsou zvyklé na tuto formu cvičení, většina z nich uměla správně reagovat na pokyny učitelky.

Při výtvarné činnosti nejmladších dětí učitelka předpokládala trvání motivace, kterou navodila při cvičení a v úvodu byla vzhledem k této skupině příliš stručná. Děti však byly získány k činnosti připravenými prstovými barvami, jejichž prostřednictvím získaly nové zkušenosti i zajímavý prožitek. Učitelka jejich aktivitu podporovala i kladnými podněty a umožnila jim činnost spontánně komentovat. Rezervy souvisely s přípravou činnosti (málo barev i hadříků) i v dodržování hygienických návyků.

Velmi pěknou atmosféru se podařilo vytvořit učitelce ve třídě nejstarších dětí, kdy netradiční formou rozvíjela představy dětí o okolním světě a jejich fantazii. Aktivizační formu učení podpořil i vhodný výběr pomůcek. Vyvážený verbální projev učitelky a dětí s adekvátním prostorem pro jejich sebeuplatnění pozitivně ovlivnil průběh činnosti.

Přirozený průběh učení byl zaznamenán i ve třídě mladších dětí, kdy učitelka navázala na předcházející činnosti k pracovní činnosti. Skupinovou činnost (vytrhávání z novinového papíru části postavy) učitelka nenásilnou formou vedla. Předností bylo, že děti k činnosti nebyly nuceny a učitelka respektovala jejich individuální pracovní tempo a zohledňovala jejich individuální schopnosti (možnost dokreslení detailů postavy). Skupina dětí využila ke ztvárnění postavy kamaráda kaštanů, ostatní pokračovaly v rozvíjení spontánních činností.

Organizace řízené činnosti v jednotřídním zařízení byla učitelkou dobře připravena, variabilní sled jednotlivých částí dětí zaujal, překvapení v úvodu motivovalo všechny děti bez rozdílu, nedostatkem byla nízká náročnost cílů vzhledem k nejstarší věkové skupině. Vyvrcholením i emotivním uspokojením byla závěrečná část, kdy děti společně snědly poznávané ovoce.

Hodnocení probíhalo formou shrnutí osvojených poznatků a pochvalou jednotlivých dětí.

Řízené činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Velmi dobrá úroveň pohybových dovedností dětí souvisí se zaměřením školy. Děti jsou zdatné a obratné. Adekvátní pozornost věnují učitelky sebeobslužným návykům v průběhu celého dne. Hygiena je postupně ve všech třídách individualizovaná, v současné době jsou samostatné nejstarší děti, mladší děti jsou k samostatnosti v sebeobsluze vedeny a podílejí se na přípravě stolování. Autonomní chování dětí, úroveň myšlenkových operací a řečových schopností odpovídá věku dětí. V obou zařízeních jsou děti vedeny k seznamování prosociálního chování, vzájemné pomoci a ohleduplnosti.

Uspořádání prostor na Úvoze umožňuje větší samostatnost dětí při sebeobsluze, což učitelky podporují. Děti individuálně odcházejí na WC, samostatně si připravují svačiny včetně nalévání nápoje.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací činnosti mají velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině
- Vzdělávací program škola rozšířila o další činnosti realizované formou zájmových kroužků, které převážně vedou učitelky (pohybový kroužek, výtvarný, hra na

zobcovou flétnu a předškoláček) a jsou organizované v odpoledních hodinách. Lektorsky je zajišťováno seznamování se základy anglického jazyka.

- Mateřská škola spolupracuje s dalšími školami (Střední pedagogická škola, Rodinná škola K. Herforta a Ped. FUK) a vytváří podmínky pro realizaci pedagogické praxe studentů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení, č.j. SKU 9383/2002
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 1
3. Jmenovací dekret ředitelky MŠ k 1. 1. 1998
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
5. Koncepce a dlouhodobý plán MŠ
6. Třídní programy vzdělávací činnosti
7. Přehledy výchovné práce
8. Dohoda o počtu tříd a dětí pro školní rok 2003/2004
9. Organizační a provozní řád školy
10. Roční plán školy pro školní rok 2003/2004, včetně příloh
11. Evidenční listy dětí
12. Evidence docházky pro školní rok 2003/2004
13. Zápisy z pedagogických porad a z hospitační činnosti ředitelky

ZÁVĚR

Personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy jsou příznivé, což je dáno především systematickým vedením kolektivu, organizačními schopnostmi ředitelky a zájmem učitelek o nové formy a metody práce.

Prostředí svým vybavením působí estetickým dojmem, stimuluje děti a umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu.

Většina učitelek přijala nové formy a metody práce což se pozitivně odráží na průběhu a výsledcích vzdělávací činnosti. Pouze část učitelek ještě nemá potřebnou jistotu v zavádění nových metod.

Od minulé inspekce došlo ke kvalitativnímu posunu ve vedení učitelek.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razitko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.
Členové týmu	Mgr. Stanislava Vandová	S. Vandová v.r.

V Praze dne 30. září 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. října 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Pavčina Pánková

Pánková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Libuši Tláskalové, ČŠI, Arabská 683, 166 00 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství MHMP	20. října 2003	01 2155/03-1404
Zřizovatel Městská část Praha 1, Vodičkova 18	20. října 2003	01 2155/03-1404

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.